

Minna Karjalainen

MATKUSTAMINEN LAPSIPERHEESSÄ

Toteutuneita ja toteutumattomia matkoja Suomessa

Opinnäytetyö

CENTRIA AMMATTIKORKEAKOULU

Matkailun koulutusohjelma

Maaliskuu 2014

Yksikkö Ylivieska	Aika Maaliskuu 2014	Tekijä/tekijät Minna Karjalainen
Koulutusohjelma Matkailun koulutusohjelma		
Työn nimi MATKUSTAMINEN LAPSIPERHEESSÄ – Toteutuneita ja toteutumattomia matkoja Suomessa		
Työn ohjaaja Eija Huotari		Sivumäärä 40+1
Työelämäohjaaja Sirpa Soukka		
<p>Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää joitakin kotimaan matkailuun liittyviä kysymyksiä lapsiperheen näkökulmasta. Opinnäytetyössä haluttiin keskittyä erilaisten perheiden matkakohteen valintaan, matkustustapaan, perheen sisäisiin valintoihin yhteisen loman viettämiseen, sekä päätöksen tekoon vaikuttaviin asioihin.</p> <p>Opinnäytetyössä tutkittiin myös matkatavaroiden pakkaamiseen ja purkamiseen liittyviä vastuukysymyksiä, matkan rahoitusta, matkan jälkeistä yleistä tyytyväisyyttä ja oloilaa, sekä halukkuutta matkustaa uudelleen.</p> <p>Opinnäytetyössä käytiin läpi myös matkustamisen rahoitukseen liittyviä asioita, kuten matkakassan kartuttamista, yleistä rahan käyttöä matkakohteessa tilastollisesti, sekä omien päätösten vaikutusta matkustamisen toteuttamiseksi.</p> <p>Perheille tehty kysely koostui monivalintakysymyksistä. Vastaajille annettiin mahdollisuus kertoa omin sanoin lisää jokaisen kysymyksen kohdalla. Lopuksi oli mahdollisuus kertoa omia kokemuksiaan.</p> <p>Tehdyn kyselyn tuloksista voitiin tehdä johtopäätöksiä, joiden mukaan on mahdollista tehdä onnistunut loma, kun huomioidaan oikea varustelu sekä oikea ajattelumalli. Huomioimalla lasten ikätaso ja matkan tarkoitus saavutetaan mahdollisimman myönteinen kokemus.</p>		
Asiasanat karavaanarit, lapset, lomailu, matkustaminen, niksit, onnellinen, onnistuminen, perhe		

Unit Ylivieska	Date March 2014	Author/s Minna Karjalainen
Degree programme Degree programme of Travel and Tourism		
Name of thesis FAMILY TRAVELLING - fulfilled and unfulfilled journeys in Finland		
Instructor Eija Huotari		Pages 40+1
Supervisor Sirpa Soukka		
<p>The purpose of this thesis was to examine some questions concerning travelling in Finland from the point of view of families with children. In this thesis the main focus was on finding out what kinds of things affect the choices that a family makes. Questions such as who decides where the family travels, and who packs and unpacks the family luggage, were asked.</p> <p>Questions were also asked about the financial issues concerning the amount of money spend on the trip or journey itself. In addition the amount of money that was used statistically at the destination was studied as well as the influence of one's choices on taking the trip.</p> <p>The survey was carried out using a questionnaire with multiple choice questions and the respondents also had also an opportunity to give their opinion related to the question and also tell in their own words about family travelling.</p> <p>Based on this survey it can be concluded that it is possible to have a successful holiday if one takes care of the right equipment, and has the right state of mind. The main key to a successful trip and positive experience is that one takes the age of the children and the purpose of the travel into account.</p>		
Key words caravan, children, family, happiness, successful, tips, travelling		

KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY

LAPSIPERHE	Perheet, joissa kotona asuu vähintään yksi alle 18-vuotias lapsi.
MATKAILUPERÄVAUNU	Hinattavat ajoneuvot, jotka ovat rakennettu matkailutarkoituksiin.
MATKAILUAUTO	<p>Matkailuautoiksi sanotaan niitä ajoneuvoja, jotka ovat erikoiskäyttöön valmistettuja henkilö- tai linja-autoja, joissa olevat majoitustilat on varustettu vähintään seuraavilla tukevasti kiinnitetyillä varusteilla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • istuimia ja pöytä (pöytä voi olla helposti poistettavissa) • makuupaikkoja, jotka voidaan muuntaa istuimista (makuutilat on oltava mitoitettu riittäviksi aikuisille) • keittomahdollisuus (sisätiloihin, kiinteästi asennettavaksi sallittu) • säilytystiloja (riittävät säilytystilat matkailuvarusteiden, astioiden ym. säilyttämiseen)

TIIVISTELMÄ
ABSTRACT
KÄSITTEIDEN MÄÄRITTELY
SISÄLLYS

1 JOHDANTO	1
2 MATKUSTAMISEN VÄLINEET	3
2.1 Yleistä tietoa liikenteestä	3
2.2 Tieliikenne	4
2.3 Rautatieliikenne	5
2.4 Lentoliikenne	5
2.5 Vesiliikenne	6
3 MATKUSTAMINEN KOTIMAASSA	7
4 YLEISTÄ MATKUSTAMISESTA	9
5 MATKAKASSAN KERAÄMINEN	13
5.1 Vinkkejä edullisempaan lomaan	14
5.2 Kulutus kohteessa	15
6 MYYTTEJÄ JA NIKSEJÄ LAPSIPERHEEN MATKAILUUN	17
6.1 Muista turvallisuus!	18
6.2 Niksejä lapsiperheen matkailuun	19
7 KYSELYTUTKIMUKSEN TOTEUTUS	22
7.1 Tulokset	23
7.2 Johtopäätökset	33
8 POHDINTA	35
LÄHTEET	38
LIITTEET	

KUVIOT

KUVIO 1. Suomen liikenneverkko	4
KUVIO 2. Lapsiperheiden lasten lukumäärä 1950-2012	8
KUVIO 3. Yöpymisten muutos kesäkuussa 2013/2012	10
KUVIO 4. Hotellihuoneiden kuukausittainen käyttöaste ja keskihinta	11
KUVIO 5. 15–84-vuotiaan väestön matkat kuukausittain 2012	12
KUVIO 6. Matkailun kokonaiskulutus tuotteittain Suomessa v. 2007	16

TAULUKOT

TAULUKKO 1. Lomakohteesta päättäminen	24
TAULUKKO 2. Matkatavaroiden pakkaaminen	25
TAULUKKO 3. Matkatavaroiden purkaminen	26
TAULUKKO 4. Purkamisen nopeus	26
TAULUKKO 5. Matkustustapa	27
TAULUKKO 6. Hermostuneisuus	28
TAULUKKO 7. Unohtaminen	29
TAULUKKO 8. Rahoittaminen	29
TAULUKKO 9. Rentoutuminen	30

1 JOHDANTO

Opinnäytetyöni aiheen valinta ”Matkustaminen lapsiperheessä” johtuu siitä, että en oikeastaan voisi kuvitella itse matkustavani ympäri Suomea, puhumattakaan kauempana olevista kohteista, lasteni kanssa. Siis juuri tällä hetkellä. Jaloissa pyörii tätäkin kirjoittaessani neljä alle kouluikäistä, pienin kuuden kuukauden ikäinen, ja loput kuusi lasta ovat omissa menoissaan.

En kuulu karavaanareihin: yksi kokemus suhteellisen kookkaassa asuntoautossa toisen aikuisen kanssa kahden riitti minulle kokemuksena. En voi kuin ihmetellä, että joku jaksaa pienten lasten kanssa ahtautua pieneen asuntovaunuun tai asuntoautoon mahdollisen matkapahoinvoinnin ja käytettyjen vaippojen hajun leijuessa kesäkuumalla. Rehellisesti sanoen ahtaanpaikankammo alkoi kolkutella viimeistään nukkumaan mennessä.

Mieleeni nousikin ajatus selvittää, olenko poikkeus, vai onko muita, jotka eivät koe jokakesäistä matkailua pakolliseksi kuvioksi ja tulisiko siihen löytymään helpotusta erilaisten auttavien ratkaisujen kautta. Tämä siksi, että olen aina kokenut matkustamisen pienten lasten kanssa aika hankalana. Olen kylläkin nyt tunnustanut sen, että tämä johtuu enemmänkin omasta asenteestani. Mieheni on aivan toista mieltä: hän matkustelisi lasten kanssa paljonkin. Hän ei ehkä ajattele asiaa samalla tavalla kuin minä. Hän osaa ehkä heittäytyä hetkeen, hypätä autoon ja odottaa siellä. Mutta minä en voi hypätä autoon ja odottaa, että ”homma” toimisi. Voisihan sitäkin kokeilla. Tosin olen varma, että joutuisimme palaamaan takaisin jo postilaatikoilta uupuneiden tavaroiden takia. Parempi siis vielä jättää matka väliin, ja opiskella miten hyvä matka tehdään.

Kuitenkin haluan selventää asiaa sillä, että olen kyllä matkustellut, mutta en koko lapsilauman kanssa. Olen siis matkustanut yksittäin jonkun kanssa, ja silloin matkustaminen voi olla jopa nautittavaa, tietenkin ottaen huomioon matkustustavan, johon ei lukeudu leirielämä sen perinteisessä mielessä. Eivätkä lapsemme ole siis ihan tynnyrissä kasvaneet, vaan olemme käyneet pikaisia reissuja, riippuen kulloinkin vallinneesta perhekoosta ja ikäjakaumasta. He siis nauttivat telttailusta, jota toteutetaan omalla takapihallamme.

Kuitenkin yksi asia on askarruttanut mieltäni, onko kukaan muu tuntenut pientä mustaa hetkeä tarkistaessaan kaikkien muiden matkatavaroita, kantaessaan niitä kaikkia autoon, huolehtiessaan kaikki eväät, tukkiessaan hikisiä, räähkyviä lapsia turvaistuimiin, joiden kaikki vyöt ovat solmussa ja kierteillä, lapsen vielä pontevasti pistäessä vastaan ja yllättäen voimillaan, siis ihan vain pari asiaa mainitakseni. Erityisestä tämän ajatukseen siivittämänä lähdin kohden ”tutkimusretkeäni”.

Vastapainoksi olen yrittänyt etsiä matkustamista helpottavia keinoja ja kokeilemisen arvoisia juttuja, joiden huomioiminen voi muuttaa ehkäpä omiakin käsityksiäni, tai mukavuudenhaluani.

2 MATKUSTAMISEN VÄLINEET

Suomi on pitkä maa. Sen takia maastamme löytyy monia ulottuvuuksia, sekä erilaisuutta niin alueellisissa tavoissa, kuin maan pinnan muodoissakin. Kasvukeskusten ulkopuolellakin on vilkasta elämää, johon epäilemättä kantasuomalaisenkin kannattaa tutustua. Suomi onkin suhteellisen harvaan asuttu maa, ja sen lähes 5,4 miljoonaa asukasta keskittyvät pääosin maamme etelä- ja keskiosiin. (Norden 2013)

2.1 Yleistä tietoa liikenteestä

Kotimaamme henkilöliikenteestä kertyy vuositasolla 74 miljardia kilometriä, joka suhtetutettuna väkilukuun on 41 kilometriä asukasta kohden vuorokaudessa. Kokonaisuudesta noin 90 prosenttia koostuu tieliikenteestä, joka jakautuu maanteille, kaduille ja yksityisteille. Joukkoliikenteen osuus on noin 20 prosenttia ja julkista liikennettä käytetään työmatkoihin noin 15 prosenttia. (Liikennevirasto 2013.)

Henkilöliikenne on kasvanut suhteellisen maltillisesti, mutta vuonna 2012 matkustaminen maanteillä taittui, jolloin muutosta edellisvuoteen oli 220 miljoonaa kilometriä. (Liikennevirasto 2013.)

Liikenneviraston mukaan suomalaisten matkoista neljännes liittyy työhön, koulunkäyntiin tai opiskeluun, ja erityisesti näillä matkoilla käytetäänkin joukkoliikennettä, vaikkakin työmatkoista jopa kolme neljäsosaa tehdään henkilöautoilla. Työ- ja koulumatkaliikenteen lisäksi vajaa kolmannes matkoista on ostosmatkoja sekä muita asiointimatkoja. Vapaa-ajan matkoja on reilu kolmannes ja kilometrimääräisesti vapaa-ajalla matkustetaan eniten. (Liikennevirasto 2013.)

KUVIO 1. Suomen liikenneverkko (Liikennevirasto 2013)

2.2 Tieliikenne

Suomen koko tieverkon pituus on noin 454 000 kilometriä, johon sisältyy 350 000 kilometriä yksityisiä teitä, sekä metsäautoteitä. Lisäksi kokonaispituuteen kuuluu kuntien katuverkostoa yhteensä 26 000 kilometriä. (Trafli 2013.)

Tieverkko jakautuu teiden mukaan pääteihin, eli valtateihin ja kantateihin, yhteensä 13 000 kilometriä, johon sisältyy 700 kilometriä moottriteitä, lisäksi on 64 900 kilometriä seutu- ja yhdyskuntateitä, jotka ovat liikenteestä runsas kolmannes. Hieman yli 5000 kilometriä on kevyen liikenteen väyliä. (Trafli 2013.)

Trafi, eli Liikenteen turvallisuusvirasto, on nimensä mukaisesti huolehtimassa taustalla liikenteen turvallisuudesta. Trafi huolehtii esimerkiksi siitä, että Suomen teillä liikkuvat ajoneuvot täyttävät turvallisuus- ja ympäristövaatimukset, sekä laadukkaasta ajo-opetuksesta autokouluissa. Se on lisäksi mukana valmistelemassa niin kansallisen tason, kuin EU:nkin säädöksiä. (Trafi 2013.)

2.3 Rautatieliikenne

Rautatieliikenne alkoi Suomessa 150 vuotta sitten. Jatkuvasti kehittynyt rautatieliikenne on jatkuvasti kasvanut, mutta kulta-aika oli 1940-luvulla, jolloin tehtiin matkustajaennätys. Tämä ennätys lyötiin vasta 2005. Vuonna 1975 tarjottiin ensimmäisiä kertoja autojunaa uutena palveluna Lapin hiihtomatkustajille. (VR-Yhtymä 2013.)

Tänäpäivänä rautateillä tehdään vuosittain 70 miljoonaa matkaa ja rahtia kuljetetaan vuosittain myös kymmeniä miljoonia tonneja. Faktatietoina voidaan kertoa seuraavaa: rataverkkoa on yhteensä 5 919 km, josta useampiraiteista on 570 km. Radoista noin 3000 km on sähköistetty, eli suurin osa. Yksityisraiteita on noin 1000 km. Rataverkon raideleveys Suomessa on 1524 mm. (Trafi 2013.)

Vaikka liftaaminen onkin yleensä helpoin ja nopein tapa päästä paikasta A paikkaan B, täytyy kuitenkin muistaa kunnollinen kartta mukaan ja hätätilanteita varten jotain syötävää, sekä jokin majoitus. (Norum & Proctor 2010, 33.) Kirjoituksen kanssa ei kuitenkaan voi olla kaikin osin samaa mieltä, eikä se ole enää tätä päivää, sillä tuskin kukaan uskaltaa mennä tuntemattoman kyytiin, tai vastavuoroisesti ottaa tuntemattomia matkustajia kyytiinsä.

2.4. Lentoliikenne

Trafi on Suomen ilmailuviranomainen. Lentoliikenne on tietenkin tärkeä osa liikennöintiä ympäri maailmaa, ja Suomessa lentoturvallisuus on maailman huippuluokkaa. Vaikka Suomi ei olekaan kovinkaan suuri, niin silti lentäminen on erittäin varteenotettava vaihtoehto nopeutensa takia. (Trafi 2013.)

Kotimaan lentoliikenne on jo vuosia ollut laskussa. Se varmaankin tulee tulevaisuudessa aiheuttamaan entistä suurempia haasteita ja kannattavuusongelmia. Tällä hetkellä säännöllistä lentoliikennettä Suomessa on 21 lentokentällä, joista Suomen Kuvalehden mukaan saattaa jäädä jäljelle vain kuusi, eli Helsinki-Vantaa, Oulu, Rovaniemi, Vaasa, Kittilä ja Ivalo.

Raivio kirjoittaa, että vuonna 2012 lennettiin 5,4 miljoonaa matkaa, joka on sama kuin kymmenen vuotta sitten. Mutta nyt luvut uhkaavat olla vieläkin matalammat, sillä tämän vuoden ensimmäisen puolikkaan aikana matkustusmäärät ovat laskeneet 14,6 prosenttia edellisvuodesta. Sundelin, joka vastaa Finavian lentoasemaverkostosta, markkinoinnista ja myynnistä kertoo, että 300 000 matkustajan rajaa pidetään kannavuuden rajana. (Raivio 2013.)

2.5 Vesiliikenne

Suomessa lähes kaikesta vesitieverkon kehittämisestä ja ylläpidosta vastaa Liikennevirasto. Sen ylläpitämiä rannikkoväyliä on yhteensä 8 200 kilometriä. Sisävesiväyliä taas on vastaavasti 8 000 kilometriä, jolloin yhteensä kilometrejä kertyy 16 200. Tästä kauppamerenkulkuun kuuluvia väyliä on noin 3 900 kilometriä. Suomessa yleisiä ja merkittyjä kulkuväyliä, jotka on merkitty kartoille, on noin 19 500 kilometriä. Näillä väylillä on turvalaitteita, jotka olennaisesti kuuluvat merenkulkuun, kuten mm. majakoita, linjatauluja, viittoja ja poijuja yhteensä yli 33 000 kappaletta. Näistä 25 000 on Liikenneviraston ylläpitämiä. Lisäksi on myös sulkukanavia 31 kappaletta Saimaan kanavan lisäksi. (Liikennevirasto 2013.)

3 MATKUSTAMINEN KOTIMAASSA

Suomi on monipuolinen ja pitkä maa, joten täällä riittää kohteita monelle eri kohderyhmälle. Tässä kohden on otettu eri materiaaleista tarkasteluun vain lapsiperheiden osuus paneutumatta muihin kohderyhmiin. Yleisesti ottaen kotimaan matkailu on kansantaloudellisesti erittäin merkittävää. Sen tuomat työpaikat ovat jatkuvasti kasvussa. Suomessa kulutettiin matkailuun vuonna 2012 noin 13,3 miljardia euroa. Tuohon summaan sisältyy niin suomalaisten kuin ulkomaistenkin matkailijoiden kulutus. Tuosta määrästä ulkomaisten kulutus oli 4,2 miljardia euroa, eli noin 32 prosenttia. Matkailun kokonaistuote koostuu kaikista niistä palveluelementeistä, jotka matkailija kuluttaa sinä aikana, kun hän lähtee kotoa ja palaa takaisin. Tämä tuote on ajatus, odotus tai mielikuva kuluttajan mielessä sillä hetkellä, kun matkailupalvelu myydään. (Aho 1994, 138-139.)

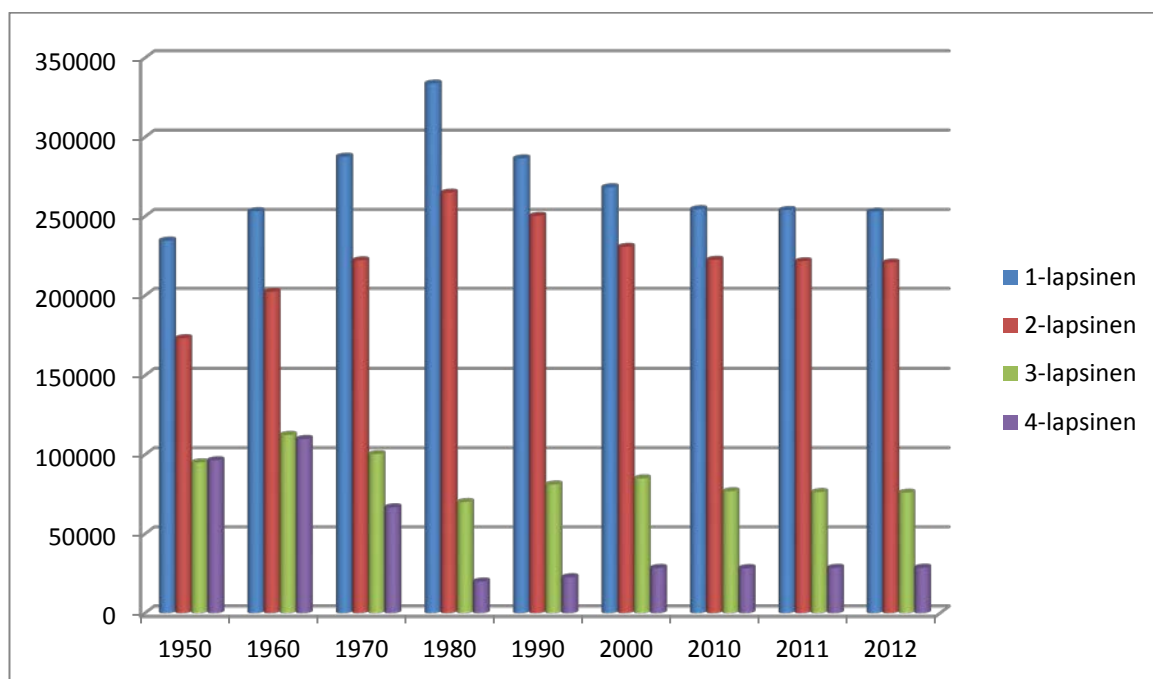
MEK suoritti viimeisen julkaistun selvityksen kävijämääristä matkailukohteissa 2007. Tuolloin lähetettiin tutkimuskutsu 478 matkailukohteelle ja palautettuja vastauksia oli 410, jolloin vastausprosentiksi muodostui 86. Vuonna 2007 selvitykseen osallistuneissa matkailukohteissa vieraili 27,5 miljoonaa kävijää, joista suurin osa oli kotimaisia kävijöitä. Suosituin aika lomailulle oli heinäkuu, jolloin koko vuoden osuudesta kävi asiakkaita 21 prosenttia. (MEK 2008.)

Kun perheet suunnittelevat loman kohdetta, on tarjolla ainakin 37 kansallispuistoa, 14 vesi- ja huvipuistoa, kolme sea-life- ja akvaariokeskusta, yli 60 eläinpuistoa, sekä neljä eläintarhaa. Riippuen lasten ikätasosta valikoimaa on. (Discovering Finland 2013.)

Suomessa ei varmasti suomenkieltä puhuville tule ongelmia, mutta meillä kuitenkin on vielä osia, joissa puhutaan vain suomenruotsia. Suomen kieli tuli viralliseksi kieleksi vuonna 1863 ruotsin kielen ohella ja n. 300 000, eli n. 5,8 % suomalaista puhuu ruotsia äidinkielenään. (Louhenjoki-Schulman & Hedenström 2003, 12.)

Perhe koko vaikuttaa suuresti perheiden lomailuun. Osittain se tietenkin on asennekysymys, toinen jaksaa matkustaa useamman lapsen kanssa, ja toinen ei yhdenkään kanssa. On tietenkin myös itsestään selvää, että mitä useampi lapsi perheessä on, sitä enemmän on varattava tavaraa ja rahaa niin matkustamiseen, kuin itse lomailuunkin.

Lasten kanssa on osattava varautua monenlaiseen menoon. Tavarain paljous saattaa säikäyttää, joten monesti jo pelkkä ajatus lomalle lähdöstä saa aikaan stressireaktion. Mitä useampi lapsi, sitä enemmän on huomioitavaa, ja että muistaa ottaa mukaansa kaiken tarvittavan, ja mahdollisesti vielä enemmänkin.

KUVIO 2. Lapsiperheiden lasten lukumäärä 1950–2012 (Tilastokeskus 2013)

Tilastokeskuksen mukaan: Isojen lapsiperheiden määrä pysynyt vakaana. Viime vuosina vähintään nelilapsisten perheiden määrä on pysynyt melko vakaana ja muutokset ovat vuosittain pieniä, vain muutamia satoja suuntaansa. Vuonna 2012 vähintään nelilapsisten perheiden määrä kasvoi noin sadalla perheellä edellisvuodesta. Yksilapsisten määrä on pysynyt lähes samana, kun taas kahden ja kolmen lapsen lapsiperheiden määrän trendi on laskeva. Vuoden 2012 lopussa lapsiperheissä asui keskimäärin 1,83 alaikäistä lasta. Perhetilasto kuvaa perhekokoa Suomessa tietyssä hetkenä eikä siten kerro perheiden lopullisesta lapsiluvusta. (Tilastokeskus 2013.)

4 YLEISTÄ MATKUSTAMISESTA

Suomessa on mahdollista matkailla monin tavoin. Lapsiperheessä kuitenkin on otettava huomioon monia asioita, jotka vaikuttavat ehdottomasti kaikkien matkustusmukavuuteen. Yleisin tapa on oma auto, jolla matkustetaan varattuun majoituskohteeseen. Muina vaihtoehtoina ovat mm. juna, lentokone tai asuntovaunu tai auto.

Matkustaminen kotimaassa kuitenkin pienentää hiilijälanjälkeä, sillä Natural Interest laski, että Helsinki-Bangkok -lento aiheuttaa 2600 kg:n hiilidioksidipäästöt. Saman verran hiilidioksidia kertyy, kun tuotetaan 162 kiloa naudanlihaa, 1500 kiloa jäätelöä tai 450 litraa viiniä. Myös 15 000 kilometrin autoilun ja 20 jääkaappi-pakastimen vuosittaiset päästöt ovat saman verran kuin yhdellä Thaimaan-lennolla. (Kalmari & Kelola 2009, 49.)

Tilastokeskuksen tietokannasta voidaan lukea, että vuonna 2012 Suomessa oli 71 262 kpl matkailuperävaunuja. (Tilastokeskus 2013.)

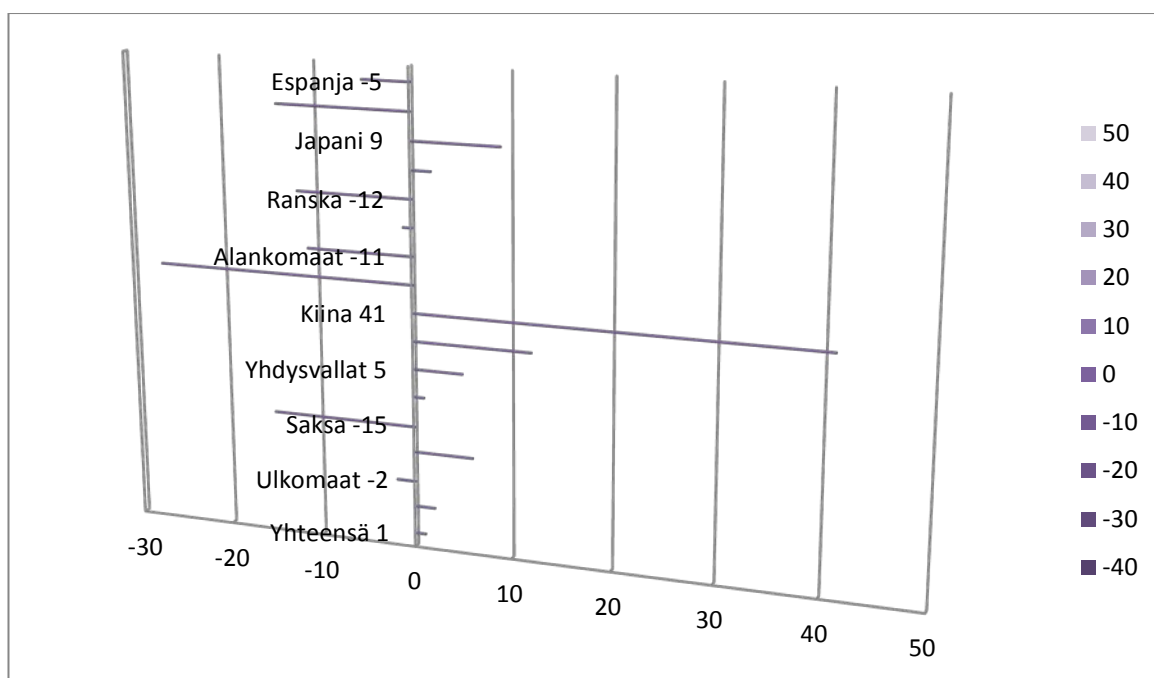
Matkailuautojen osuus kasvaa tasaisesti ja ensimmäistä kertaa matkailuautokanta ylitti 40 000 rajan alan historiassa. Vuoden 2009 lopussa rekisterissä oli 40 595 kappaletta. Yhteensä rekisterissä vuoden 2009 lopussa oli 106 517 matkailuajoneuvoa. Tuolloin matkailuautojen määrä kasvoi 8,2 %, matkailuvaunujen 0,9 %, ja koko kanta kasvoi 3,6 %. (Karavaanarit 2010.)

Yksi Suomen ehdottomasti tärkeimpiä matkailumuotoja ovat karavaanarit, jotka logonsa mukaan ovat aina tiellä. Suomessa on 72 jäsenyhdistystä, joissa on jäseniä lähes 63 000. Näiden jäsenyhdistysten keskusliittona toimii SF-Caravan ry, joka on jäsentensä valtakunnallinen leirintämatkailun edunvalvoja. Keskusjärjestöön kuuluvat yhdistysten lisäksi myös liiton tarkoitusta tukevat yritykset ja yhteisöt. Liiton toimintamuotoihin kuuluvat jäsenpalvelut, leirintä, matkailu, turvallisuus, tiedotus, koulutus, nuorisotoiminta, sekä kerhotoiminta. (SF-Caravan 2013.)

4.1 Yöpymisten lukumääriä

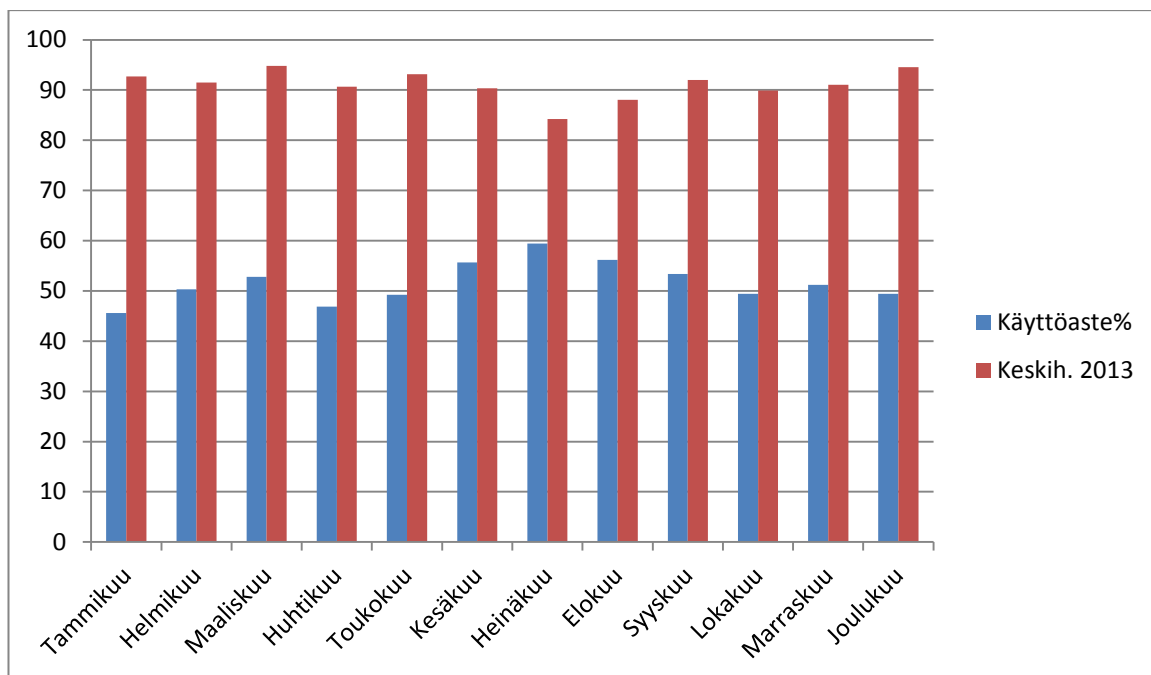
Tilastokeskuksen tilastojen 2013 mukaan vuosittainen yöpyjien lukumäärä on erittäin suuri. Tällöin myös voidaan olettaa, että nämä yöpyjät joutuvat myös matkustamaan kohteeseensa tavalla tai toisella.

Tilastokeskuksen mukaan matkailijoiden yöpymiset jakaantuivat seuraavasti: Kotimaisten matkailijoiden yöpymiset lisääntyivät 2,4 prosenttia kesäkuussa 2013. Kotimaisten matkailijoiden yöpymisiä Suomen majoitusliikkeissä kirjattiin kesäkuussa 2013 1,6 miljoonaa yöpymisvuorokautta, mikä oli 2,4 prosenttia enemmän kuin kesäkuussa 2012. Ulkomaisten matkailijoiden yöpymiset majoitusliikkeissä sijaan vähenivät 2 prosenttia, eli lähes 544 000 vuorokautta. Kesäkuussa 2013 tilastoitiin kaikkiaan vajaat 2,2 miljoonaa yöpymisvuorokautta majoitusliikkeissä, jolloin viime vuodesta yöpymisten kokonaismäärä kasvoi 1,2 prosenttia. Luvut ovat tilastokeskuksen majoitustilaston ennakkotietoja ja ne on kerätty majoitusliikkeiltä, joissa on vähintään 20 vuodepaikkaa tai sähköpistokkeella varustettua matkailuvaunupaikkaa sekä retkeilymajoilta. (Tilastokeskus 2013.)

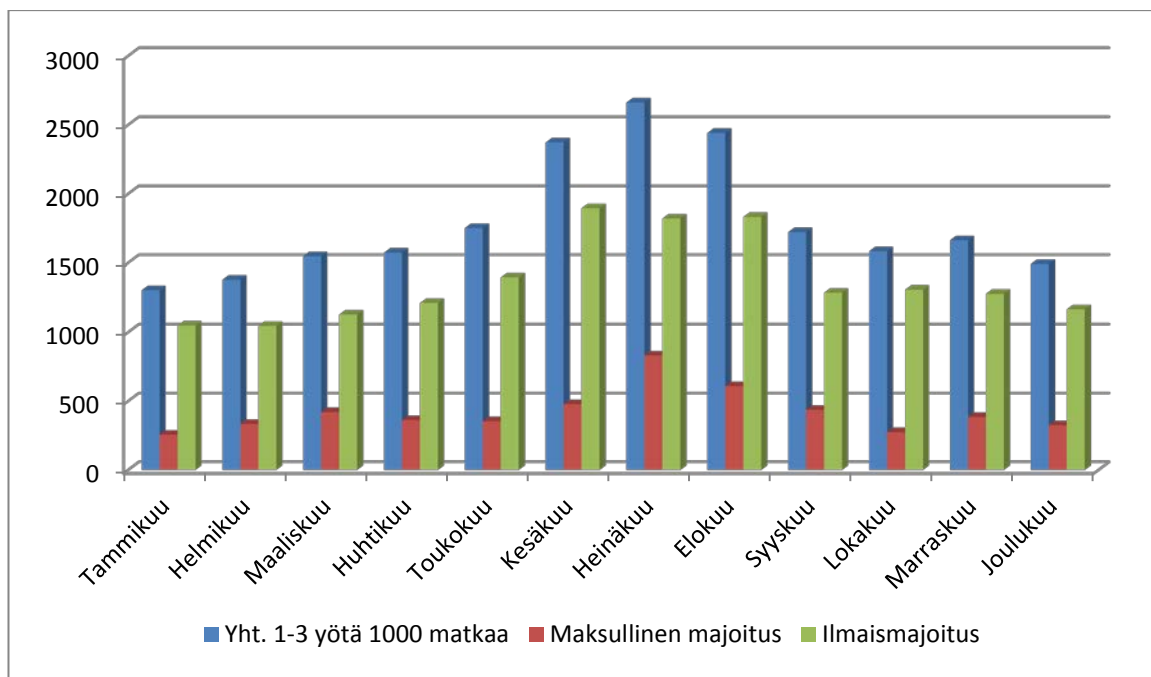
KUVIO 3. Yöpymisten muutos kesäkuussa 2013/2012 (Tilastokeskus 2013.)

KUVIO 4. Hotellihuoneiden kuukausittainen käyttöaste ja keskihinta (Tilastokeskus 2013.)

Hotellimajoitus on kasvussa. Lomailussa tärkeää on lepääminen ja se tarkoittaa monille hyvää yöpymistä hyvässä sängyssä. Toisille taas lomailu on jotain sellaista, joka erottuu mahdollisimman paljon normaalista arkipäivästä.

KUVIO 5. 15–84-vuotiaan väestön matkat kuukausittain 2012 (Tilastokeskus 2013)

Ympäri Suomea löytyy tasokkaita asuntovaunu- ja leirintäalueita. Niiden lisäksi maassamme on lukemattomia mahdollisuuksia vuokrata lomahuoneistö, mökki tai huvila. Samalla on mahdollista säästää, kun matkustaa niihin isommallakin porukalla. Tiukemman budjetin matkaajat löytävät myös Bed and Breakfast -tyylisiä paikkoja. Lomakylä löytyy laajalti, ja ne ovat myös hyvin varusteltuja. Hemmottelua hakevat löytävät myös useista Suomen kylpylöistä ja hyvinvointikeskuksista lukuisia hemmotteluhoitoja, jotka takaavat virkistystä niin keholle kuin mielellekin. (Discovering Finland 2014)

5 MATKAKASSAN KERÄÄMINEN

Meillä on yleisesti luulo siitä, että meillä ei ole vara matkustaa minnekään. Tämä on harhaluulo, sillä lähes jokaisella suomalaisella on mahdollisuus tai varaa matkustaa pitkällekin matkalle. Väärä käsitys on voinut syntyä siitä, että meillä on mielessämme kuva perinteisen lomamatkan budjetista, jotka pitävät sisällään ryypäämistä ja shoppailua päivittäin turistikohteissa ja turistihinnoilla. Asuminen on otettu ylihintaista hotellista ja syödään kaiken lisäksi ylihintaista ruokaa. (Rantala & Milonoff 2013, 54.)

Kyseessä on vain järjestelykysymys. Rahat matkustamiseen voi säästää lopettamalla tupakoinnin, säästää rahaa kesätöistä, luopua ylimääräisestä tavarasta ja myydä ne, ja yleensäkin käyttää rahat vain välttämättömyyksiin. (Rantala & Milonoff 2013, 55.)

Itse matkakassan muodostaminen on varmasti matkan kannalta ratkaisevin tekijä. Matkakassan suuruus vaikuttaa yleisesti kohteen valintaan, sekä siellä kulutettavissa olevan euromäärän. Matkan rahoittamiseen löytyy muutama vaihtoehto riippuen perheen elintasosta. Toiset säästävät matkaa varten kuukausittain, toiset ottavat jopa kulutusluottoja tai maksavat luottokortilla. Keskustelupalstalta löytyi seuraavia vastauksia asiaan:

Säästetään etukäteen. Meillä menee joka kk 500 e säästöön matkakassaan. Sillä sitten matkustetaan vuoden reissut (kaksi aikuista ja yksi lapsi). Vierailija 23.4.2009 klo 20:29

Ei hajuakaan, mitä asuntovaunuloma voisi maksaa. Kesälomareissuun menee 2000-3000 euroa, talven kaukomatkaan 5000-7000 euroa. Joskus mennään joka vuosi molempiin, joskus ei. Vierailija 23.4.2009 klo 20:30

Jos on vakituisesti töissä, niin saa palkan lisäksi kesäkuussa ns. kesälomarahan joka on jonkun laskukaavan mukaan noin puolet normaalista kuukausipalkasta. joten sillä maksetaan meidän kesälomamatka. Vierailija 23.4.2009 klo 20:27

Lomarahat on aina "säästetty" lomaan. En tee budjettia tai muitakaan laskelmia. Visa vinkuu sit jos siltä tuntuu. Matkaillaan vaan kotimaassa alle viikon reissulla. Vierailija 23.4.2009 klo 20:30

Me mennään aina veronpalautusrahoista. Maksetaan veroja vähän enemmän. Muuten ei saada säästettyä. Nytkin saadaan 3000 € palautuksia. Vierailija 23.4.2009 klo 20:33 (Vauvalehti 2009.)

5.1 Vinkkejä edullisempaan lomaan

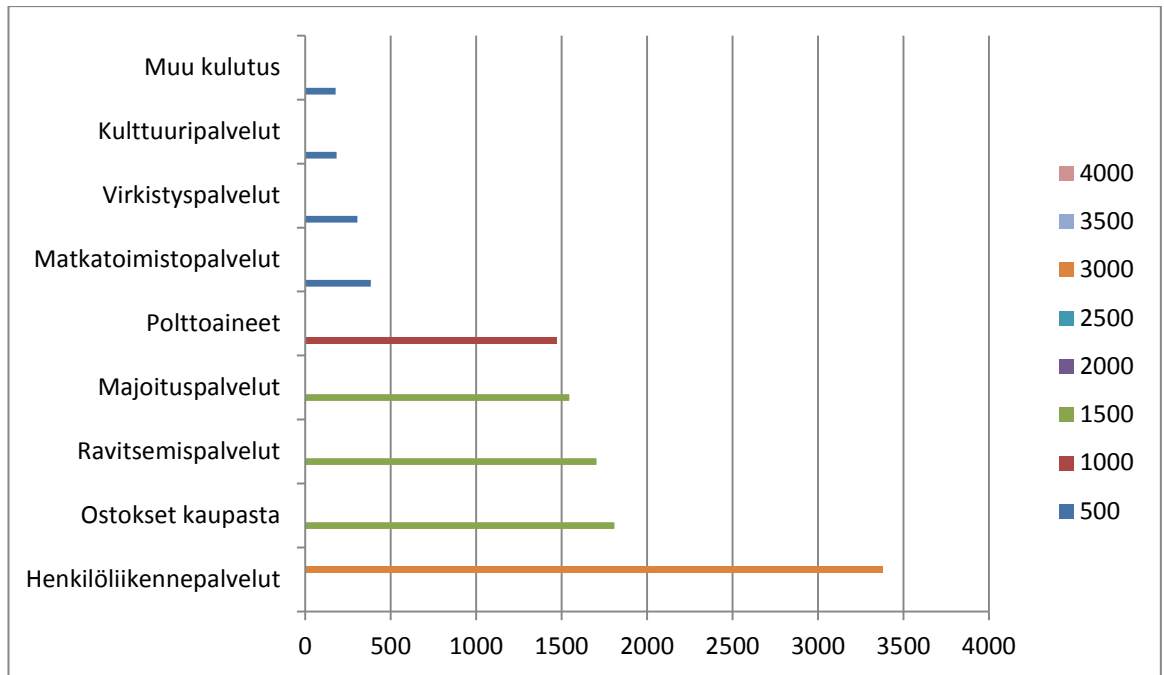
Joskus voi lomailla vähän edullisemminkin. Seuraavaksi joitakin vinkkejä, joilla voi ainakin hieman yrittää helpottaa matkakassaa.

1. Muista käyttää nettiä, etsi parhaimmat tarjoukset.
2. Matkusta vähemmän tunnettuihin kohteisiin, voit säästää huomasti niin rahassa kuin jonottamisessakin, omatoimisuus kannattaa.
3. Matkusta silloin kun toiset eivät matkusta. Sesongin ulkopuolella hinnat ovat paljon edullisemmat.
4. Joustamalla säästät paljon, eli jos mahdollista, niin suunnittele lomasi tarjousten mukaa.
5. Voit myös lentää, eikä se välttämättä ole hankala ajatus kun lentoaika on tarpeeksi lyhyt
6. Jos sinulla on taloudellinen auto, käytä sitä hyväksesi.
7. Yritä ainakin harkita telttailua tai leirintäaluetta. Asuntoauton tai –vaunun voi myös vuokrata.
8. All-inclusive voi myös joskus tulla kyseeseen.
9. Myös luksuskohteet ovat miettimisen arvoisia. (Terve-lehti 2010.)

5.2 Kulutus kohteessa

Kun lasten kanssa on liikkeellä, niin on myös varattava jonkin verran rahaa kuluttamiseen. Monet tuovat mukanaan lomalle omat tarvikkeensa, mutta hyvin usein joutuu myös ostamaan kulutustuotteita pakottavasta syystä. Jokapäiväiset ja kuluvat käyttötarvikkeet on kuitenkin huolehdittava, eikä kaikkea pysty ostamaan etukäteen, ja kulutuskin voi yllättää. Lisäksi monet haluavat ottaa lomallaan rennommin, eivätkä halua kokata itse, vaan käyttävät hyväkseen täysihoitoa.

Tilastokeskuksen sivuilta voidaan lukea laajasti asiasta: Matkailuun kulutettiin vuonna 2007 Suomessa Tilastokeskuksen mukaan yhteensä 11 miljardia euroa. Matkailun kokonaiskulutuksesta ulkomaalaisten matkailijoiden osuus oli 29 prosenttia. Suurimman erän matkailukysynnästä muodostavat henkilöliikennepalvelut, joita käytettiin 3,4 miljardilla eurolla. 1,7 miljardilla eurolla kulutettiin ravitsemispalveluja ja majoituspalveluja runsaalla 1,5 miljardilla eurolla. Tärkeimpiin matkailijoiden kulutusmenoeriin kuuluivat myös polttoaineet ja ostokset kaupasta. Matkailun kokonaiskulutuksesta suomalaisten vapaa-ajanmatkailijoiden osuus Suomessa oli 50 prosenttia, omien mökkien käytön 3 prosenttia ja työnantajan maksamien matkakulujen 18 prosenttia. Matkailukulutuksesta ulkomaalaisten 29 prosentin osuus vastasi arvoltaan 3,1 miljardia euroa.

KUVIO 6. Matkailun kokonaiskulutus tuotteittain Suomessa v. 2007, yhteensä 10958 miljoonaa euroa (Tilastokeskus 2009)

1960- ja 1970-luvuilla tehtiin Suomen ensimmäiset matkailun aluetaloudellisia vaikutuksia koskevat tutkimukset. Matkailun kasvaessa näihin vaikutuksiin alettiin kiinnittää enemmän huomiota. Tästä sai alkunsa niin sanottu pohjoismainen malli, joka on pitkään hallinnut alan tutkimusta. Tätä mallia kehitettiin yhteistyössä Ruotsin, Norjan ja Tanskan kanssa 1970-luvun lopussa. Mallissa on kaksi osaa: menomenetelmä ja tulomenetelmä. Menomenetelmässä selvitetään matkailijoiden rahankäyttöä ja tulomenetelmässä yritysten saamia tuloja. (Matkailun edistämiskeskus 1983.)

6 MYYTTEJÄ JA NIKSEJÄ LAPSIPERHEEN MATKAILUUN

”Känkkäränkkä” voi yllättää pienet lapset, jolloin matkateko voi olla perheelle haasteellista. Hankalia ovat tietenkin tilanteet, joissa olosuhteisiin ei voi itse vaikuttaa, eikä niitä voi muuttaa, kuten lentokoneessa. Silloin on pysyttävä rauhallisena ja muistettava, että kaikki lapset kiukuttelevat joskus, ja nyt on tämän lapsen vuoro. Yleensä muut ihmiset ymmärtävät asian ja ovat itsekin olleet joskus samssa tilanteessa. (Fernández & Lahti 2012, 49.)

Lapsiperheiden lomailuun liittyy myös joitakin myyttejä. Nämä ajatusmallit ovat monesti ajattelijansa omia käsityksiä, jotka eivät välttämättä pohjautu aina omiin kokemuksiin, vaan luettuihin kauhutarinoin. Jos itsellä on pinna kireällä ja odotukset katossa, ei lomasta ehkä voikaan tulla nautittavaa ja rentoa oleilua yhdessä.

Matkustamisen vaikeus

Vahvin myytti lasten kanssa matkustamisessa on tietenkin, että pienen lapsen kanssa matkustaminen on vaikeaa. Tämä ei pidä paikkaansa, sillä ihan pienen lapsen kanssa matkustaminen on itse asiassa helppoa. Imettettävän vauvan ruoka kulkee mukana, eikä sitä tarvitse edes lämmittää. Ihan pieni nukkuu vielä suurimman osan ajasta, ei kerää vielä kaikkea mahdollista suuhunsa, eikä tarvitse pelätä vauvan karkaavan kadulle mielenkiintoisten asioiden perässä. (YLE 2009.)

Kaupunkiloman mahdottomuus

Toinen vahva myytti on, että kaupunkilomat eivät sovi lapsille. Tämäkään väite ei pidä paikkaansa. Monissa kaupungeissa löytyy leikkipuistoja, viheralueita ja muutenkin lapset on hyvin huomioitu. Aikuisen täytyy vain nähdä hieman vaivaa ja ottaa selvää lepo- ja leikkipaikkojen paikat vaikkapa kyselyllä paikallisilta tai etsimällä etukäteen tietoa. (YLE 2009.).

Tavaramäärän paljous

Lapsen kanssa matkustaessa tavaramäärä on suuri. Jokainen tarvitsee tietenkin välttämättömimmät tavarat mukaan, mutta usein on tapana pakata mieluummin liikaa kuin liian vähän. Matkatavaroiden määrää voi yrittää vähentää seuraavilla nikseillä:

1. Ota etukäteen selvää mistä löytyy ne palvelut, joita ehdottomasti tarvitset tai joita haluat käyttää muuten vain. Esimerkiksi tällaisia ovat apteekki, kaupat yms. Perustarvikkeita kuten lastenruoka ja vaipat löytyy helposti pienistäkin paikoista. (YLE 2009.)
2. Laukkuun kannattaa kuitenkin pakata pienet, mutta tarpeellisest tavarat, jotka voi listata jokaista retkeä varten. Ota mukaasi ainakin lasten särkylääkettä, lasten aurinkorasvaa, desinfiointiainetta, korvakuumemittari ja hakaneuloja. Näillä pääsee jo pitkälle. Taaperot sotkevat, mutta pienet vaatekappaleet kuivuvatkin nopeasti, jos et halua pestä nyrkkipyykkiä, niin muutama vaihtovaate mukaan. (YLE 2009.)
3. Jos et jaksaa kuljettaa omaa matkasänkyä, niin kohteista niitä voi useimmiten myös lainata tai vuokrata. Sama pätee kärryihin ja syöttötuoleihin. Matkakärryt ovat oivalliset ja menevät pieneen tilaan. (YLE 2009.)

6.1 Muista turvallisuus

Lomaa varten kannattaa varautua myös tarkistamalla kaikki tarpeelliset tavarat, lelut ja menopelit, joilla kesällä liikutaan ja otetaan myös matkoille mukaan. Jos kuitenkin kolhuja tulee, muista tarkkailla lapsen vointia esimerkiksi aivotärähdyksen varalta. On muutenkin hyvää pitää yllä ensiaputaitoja, koska niitä voi joutua käyttämään yllättävissäkin tilanteissa. Lapset on hyvä juottaa varsinkin kesäisin useasti, sekä vahtia lasten vesileikit tarkasti. Lapsille on myös kengät ja muut varusteet, että välttyään turhilta kolhuilta. On myös syytä muistaa vaihdella lapsen harrastuksissa käyttämiä välineitä tai eri lajeja, sillä rasisusvammoja ja hiertymiä saattaa tulla. (Terve, 2009.)

Suomen Ulkoasianministeriöstä saa aina ajantasaista tietoa niistä maista, joissa matkustusta kannattaa välttää, tai ainakin harkita välttämistä. Matkustustiedotteista saa heti kaiken tarvittavan tiedon ja ne löytyvät sivuilta maittain aakkosjärjestyksessä. Liikkumisvapaus on suomalaisten perustuslaillinen oikeus. Jokainen päättää itse, millaisia riskejä on valmis ottamaan, ja muistaa sen, että lapsiperheenä on huolehdittava jokaisesta mukana matkustavasta. (Ulkoasiainministeriö 2014.)

Jos siis aikoo matkustella lähes riskittömästi, niin silloin Ruotsi, Norja, Saksa ja Tanska ovat parhaita maita matkustaa. Siellä missä ei ole Suomen edustustoa, toimii EU-edustusto, josta saa apua tarvittaessa. (Taloussanomat 2010.)

6.2 Niksejä lapsiperheen matkailuun

Monet niksit toimivat niin kotimaassa kuin myös ulkomaille lähettäessä. Seuraavassa kotimaan matkailuun mukaeltuja niksejä matkan ajaksi:

- Jos mahdollista, niin varaa liput etukäteen, voit säästää samalla.. Muista, että suorasta lennosta ehkä kannattaa maksaa vähän enemmän ja säästää ajassa.
- Pitkät matkat voi ajoittaa yöaikaan, jos itse jaksat matkustaa, sillä matka sujuu lapselta pääasiassa nukkuen.
- Muista lähteä levänneenä, syödä itse, ja syöttää lapsesi, sillä silloin matka ainakin alkaa paremmin.
- Pysähdy tarpeeksi usein vaipan vaihtoon.
- Ennen lähtöä anna lasten purkaa energiaa, kun siihen on vielä tilaa.
- Taaperolle ja vähän vanhemmalle on hyvä ottaa oma pieni laukku, johon he saavat pakata omia tavaroitaan. Lapsi oppii pitämään samalla huolta omista tavaristaan.
- Nimikoi vaatteet ja laita vaikkapa suuri pinssi lapsen puseroon jossa on puhelinnumero, jos lapsi eksyy.
- Muista hyödyntää matkarattaat, ne ovat kevyet ja menevät pieneen tilaan.
- Muista varata eväitä ja juotavaa, tässä kohden saa lipsua herkkukiellosta tietenkin viisautta käyttäen, jos aika tulee aivan liian pitkäksi.
- Pillimehut ovat oivallisia ja ihan pienetkin osaavat imeä niistä. Lapselle voi pakata

omat eväät omaan kassiin, josta on helppoa sitten ottaa sopivia annoksia.

- Jos matkustat lentokoneella ja on mahdollista, niin mene viimeisten joukossa, jolloin odotusaika ei veny.
- Nousussa ja laskussa korvien lukkiutumisesta voi helpottaa purkalla tai nenäsuihkeella. Pienten vauvojen kohdalla imettäminen tai tuttipullo voi auttaa.
- Lennolle on hyvä pakata oma hoitolaukku, jossa on mm.vaippoja, puhdistuspyyhkeitä ja vaihtovaatteet.
- Muista hyödyntää elektroniikkaa, kuten dvd:t, kannettavat ja puhelimet latureineen, teetpä matkasi millä välineellä tahansa. Tai kuunnelkaa kaikki yhdessä äänikirjoja tai lasten musiikkia leikkien sormilla.
- Jos pysähdytte välillä, samalla voi ostaa vaikkapa lasten lehden ja aika kuluu taas paremmin.
- Muista myös muut vähän tilaa vievät puuhatarvikkeet, kuten tarrakirjat, vihkot ja kynät yms. ikätason mukaa.
- Jos mukana on useampi aikuinen, vaihtakaa vuoroja välillä.

Niksejä määränpäähän:

- Muista ruoka ja vaipat pyyhkeineen. Niitä saat periltäkin, mutta voit myös ottaa mukaan.
- Valmispuurot ja hiutaleet ovat käteviä.
- Muista maidot, isommille löytyy myös iskukuumennettuja maitoja.
- Muista myös kätevät kertakäyttöiset pullopussit, ne ovat hygieenisia, etkä tarvitse vettä.
- Muista varata pullojutteja ja huvitutteja.
- Muistithan matkarattaat mukaan.
- Matkarattaiden lisäksi tai tilalle voi olla hyvä ottaa mukaan kantoreppu, jolla mahtuu hyvin kulkemaan. Muista tarkistaa lapsen asento!
- Jos lapsi jaksaa kävellä itse, myös valjaat ovat oiva helpotus ja kulkeminen turvallisempaa.
- Muista juottaa lapsi ja juoda itsekin. Nokkamuki ei vie paljoa tilaa.
- Jos menette johonkin kohteeseen, muista yhteystietopinssisi eksymisen varalle!
- Muista suojata lapsesi ja itsekin suojautua auringolta aurinkolasein ja –rasvoin,

lisäksi suojaava vaatetus on hyvä keino.

- Ylimääräiset harsot ovat käteviä moneen, myös rattaisiin varjoksi.
- Muista peruslääkkeet ja pieni ensiapulaukku, jos se ei kuulu autosi varustukseen tai liikut muulla tavalla.
- Varaa pinnasänky etukäteen, jos sinulle ei ole matkasänkyä mukana ja tarvitset erillisen sängyn lapselle.
- Myös matkasyöttötuoleja on olemassa.
- Uimavaipat ovat monissa kylpylöissä pakollisia ja rannallakin ne ovat mukavia.
- Älä yritä liikaa. Muista ottaa rennosti, näin nautit itsekin.
- Pienet lapset eivät vaadi mitään erityistä, riittää kun vietät aikaasi heidän kanssaan yhdessä kiikkuen tai hiekkalaatikolla.
- Kysy paikallisilta leikkipuistojen sijainnit tai ota selvää itse. Jokaisella kunnalla on omat verkkosivut, joista saat tietoa ja karttanäkymän.
- Ota retkille pienet eväät, muuten matkakassa hupenee kahviloihin.
- Ehdottomasti tärkein muistettava on lapsen unilelu tai riepu!! (Ilta-Sanomat Plus 2010.)

7 KYSELYTUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

Laadullinen ja määrällinen tutkimustapa ovat käytäntöjä, jotka kiinnittävät huomion eri asioihin. Jos asian erottelee yksinkertaisesti, niin määrällinen, eli kvantitatiivinen tutkimus operoi mitattavuudella ja numeroilla, kun taas kvalitatiivinen tutkimus operoi kielellä ja teksteillä. Laadullisessa tutkimuksessa yritetään tulkita ja ymmärtää tutkimusaineistoa ja viedä ilmiön ymmärrys alkuperäistä käsitteellisemmälle tasolle. (Ronkainen & Pehkonen & Lindblom-Ylänne & Paavilainen 2011, 80, 83.)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus analysoi merkityksiä ja niiden suhteita puheessa, kirjoitettussa kielessä tai kuva-aineistossa. Analyysia varten aineistot aineistot saatetaan yleensä tekstin muotoon. Kvantitatiivisen eli määrällisen tutkimuksen analyysi taas perustuu tilastotieteeseen ja aineisto saatetaan yleensä numeroiksi. Vaikka yleensä tutkimusten välille ei vedetäkään tiukkaa rajaa, niin silti nämä jaottelut yleensä toimivat. (Ronkainen ym. 2011, 81)

Valitsin kyselyn tekemisen internet-kyselynä, koska tämä sopi omaan tiedonkeruuseeni parhaiten. Lisäksi tämä tapa poistaa lyöntivirheet, joita voisi tulla aineistoa syötettäessä. Internet-kysely on lisäksi taloudellinen tapa kerätä aineistoa. (Aaltola & Valli 2010, 113.)

Tein oman tutkimukseni (LIITE 1) kvalitatiivisena, eli pyrin saamaan tuloksia matkustamisen laadusta. Kyselytutkimukseni tein ilmaisen SurveyMonkey-ohjelman kautta, jonka linkkiä jaoin Kaksplus-lehden keskustelupalstalla, ja siellä laitoin viestiä eri alaotsikoiden alle. Lisäksi tulostin kyselyyn liittyvän linkin ja hieman tietoa itsestäni, sekä kyselytutkimuksen aiheesta, jota jaoin kaksosieni esikoululaisryhmässä muille vanhemmille. Lisäksi jaoin ylimääräisiä lappuja heille jaettavaksi eteenpäin. Itselläni ei ole facebook-profiilia, joten en sitä kautta laittanut kyselyä. Tosin mieheni kautta pystyin sen laittamaan, mutta kyselytutkimukseeni en saanut sitä kautta kuin yhden vastauksen.

Odotin mielenkiinnolla kyselytutkimukseni tuloksia. Minussa heräsi jopa pieni tutkija, joka haluaisi selvittää tarkemmin asioita sosiaalisesta näkökulmasta paljon, paljon enemmän. Sama ongelma on varmasti muillakin kyselytutkimuksen tekijöillä, miten saisin kyselystäni

selkeän, nopean, yksinkertaisen, mutta samalla informatiivisen. Yritin siis keskittää ja rajata kysymyksiä niin, että ne olisivat hieman erilaisia

Sekä verkkoon laittamani teksti, että esikouluun jakamani oli seuraavanlainen:

Hei, olen restonomiopiskelija (AMK) ja teen opinnäytetyöhöni liittyvää kyselyä. Olisin erittäin kiitollinen, jos jaksaisit vastata lyhyeen monivalintakyselyyn (10 kpl). Kysymykset liittyvät perhematkailuun, ja kaikki jotka ovat matkailleet perheensä kanssa, saavat vastata. Voit siis olla matkustanut joskus oman perheesi mukana lapsena, sisaruksena, vanhempana, isovanhempana yms, eikä ajalle ole väliä, milloin olet matkasi tehnyt.

Myöskään matkakohteella ei ole väliä, vaan kyselyssä kartoitetaan lähinnä matkustamiseen liittyviä muita asioita, kuten mm. matkatavaroiden pakkaamista ja purkamista, matkalle lähdön yleistä ilmapiiriä jne.

Kiitokset kaikille jo etukäteen vastauksista!

Tässäpä linkki kyselyyn! <http://www.surveymonkey.com/s/HJDXGPG>

7.1 Tulokset

Laitoin kyselyni Kaksplus-lehden keskustelupalstoille 14.10.2013 alkaen ja päätin sen 13.11.2013, eli kyselyaika oli yksi kuukausi. Tuona aikana vastauksia kertyi 57 kpl, joista kahteen valintakysymykseen vastasi 56 kpl, eli vastaajista vain kaksi jätti vastaamatta kaikkiin valintakysymyksiin. Valintakysymyksiä oli 9 kpl. Vapaaehtoiseen ja omin sanoin vastattavaan viimeiseen kysymykseen vastasi 26 kpl 57:stä. Käyn kysymykset yksitellen läpi, sekä otan mukaan myös vapaaehtoisia kommentteja, joita sai antaa jokaisen kysymyksen jälkeen.

Ensimmäisessä kysymyksessä kysyttiin, kuka päättää perheen lomakohteen. Vastausvaihtoehtoja oli kuusi ja vastauksia yhteensä 57 kpl, jotka jakautuivat seuraavasti: lapset yksin 2 % 1 kpl, koko perhe yhdessä 26 % 15 kpl, vanhemmat yhdessä 65,5 % 38 kpl, äiti yksin 3,5 % 2kpl, isä yksin 2 % 1 kpl, ei tarvitse päättää kun aina sama kohde jonka voisi jo vihdoinkin vaihtaa 0 % 0 kpl.

TAULUKKO 1. Perheen lomakohteesta päättäminen

lapset yksin	2 %
koko perhe yhdessä	26 %
vanhemmat yhdessä	65,5 %
äiti yksin	3,5 %
isä yksin	2 %
aina sama kohde	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Äiti ehdottaa, isä suostuu tai tyrmää ja lapsi alle 2v ei vielä voi vaikuttaa.

Isähän on perheen pää.

Vaihtelee, joskus äiti, joskus isä, joskus kimmoke tulee joltain muulta sukulaiselta joka lähdössä myös mukaan.

lapset on pieniä vielä

Lapsi on vielä liian pieni vaikuttamaan päätökseen.

Me vanhemmat tiedetään myös lasten toiveet ja huomioidaan ne lomasuunnitelmia tehdessämme. Päätöksen tekoon osallistuvat kuitenkin vain vanhemmat.

Lapset ovat vielä liian pieniä päättämään tästä asiasta.

Minä (äiti) valitsen yl. pari vaihtoehtoa ja sitten mieheni kanssa teemme yhdessä lopullisen päätöksen.

Toisena kysyttiin kuka huolehtii koko perheen matkatavaroiden pakkaamisesta pääsääntöisesti, vastauksia yhteensä 57 kpl. Vastaukset olivat seuraavat: kaikki yhdessä 17 % 10 kpl, vanhemmat yhdessä 46 % 26 kpl, äiti yksin 37 % 21 kpl, isä yksin 0 % 0 kpl, mummo tai naapuri 0 % 0 kpl, kaikki ostetaan kohteesta 0 % 0 kpl.

TAULUKKO 2. Matkatavaroiden pakkaaminen

kaikki yhdessä	17 %
vanhemmat yhdessä	46 %
äiti yksin	37 %
isä yksin	0 %
mummo tai naapuri	0 %
kaikki ostetaan kohteesta	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Äiti yksin ja isä yksin. Emme pakkaa yhdessä ja keskustele siitä. Lapsi vasta alle 2v.

Äiti pakkaa omat, lapsien ja yhteiset tavarat. Isä pakkaa omansa. Äiti pakkaa tavarat autoon.

äiti pakkaa omat ja lasten tavarat, isä omat sekä pakkaa kaikki tavarat autoon.

Tämän tehtävän olen itse äitinä valinnut

Isä hoitaa omat tavaransa, äiti omansa, lapsien ja vielä koirienkin.

Äiti omista ja lapsen tavaroista sekä yhteisistä tavaroista, isä omistaan.

Äidillä suurempi vastuu...

Äiti huolehtii omat ja lasten tavarat. Isä huolehtii omistaan.

Olen kontrollifriikki ;) ja "pakkauslistat" on valmiiksi päässäni.

Lapset tietysti pakkaavat ne omat lempparivaatteet ja mitä vanhemmaksi tulevat, niin sitä enemmän pakkaavat, mutta pääasiassa minä äitinä huolehdin siitä, että kaikki tarvittavat tulevat mukaan.

Kolmantena kohteena kysyttiin kuka purkaa matkatavarat matkan päätyttyä. Vastaukset, joita oli yhteensä 57 kpl jakaantuivat näin: kaikki yhdessä 19 % 11 kpl, vanhemmat yhdessä 42 % 24 kpl, äiti yksin 39 % 22 kpl. Kaikki loput vaihtoehdot saivat pyöreät 0 % ja 0 kpl.

TAULUKKO 3. Matkatavaroiden purkaminen

kaikki yhdessä	19 %
vanhemmat yhdessä	42 %
äiti yksin	39 %
isä yksin	0 %
mummo tai naapuri	0 %
niitä ei pureta ennen seuraavaa reissua	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Äiti yksin omansa ja isä yksin omansa. Lapsi vasta alle 2v.

Äiti purkaa omat, lapsien ja yhteiset tavarat. Isä purkaa omansa.

Isä purkaa omat tavarat

Isä hoitaa omat tavaransa, äiti omansa, lapsien ja vielä koirienkin.

Taas äidillä suurempi vastuu tästäkin...

Isä purkaa yleensä vain omat, äiti loput.

Vanhemmat purkavat omansa, lapsen tavarat ovat jaettuna molempien laukkuun. Lapsella ei ole omaa matkalaukkua, koska muuten ei riitä käsiparit kantamiseen.

Seuraavana kysyttiin kuinka nopeasti kaikki matkatavarat on purettu kotona. Vastauksia saatiin 57 kpl näin: samana päivänä 30 % 17 kpl, seuraavana päivänä 30 % 17 kpl, viikon kuluessa 31 % 18 kpl, kahden viikon kuluessa 9 % 5 kpl ja loput kaksi vaihtoehtoa jäivät vaille kannatusta.

TAULUKKO 4. Purkamisen nopeus

samana päivänä	30 %
seuraavana päivänä	30 %
viikon kuluessa	31 %
kahden viikon kuluessa	9 %
kuukauden kuluessa	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

joskus puretaan nopeastikin, joskus jäävät joksikin aikaa vähän ajelehtimaan ja puretaan sitten myöhemmin.

Aina ne vaan jää odottamaan, mutta viikon sisällä yleensä on purettu laukut.

Viidennessä kysymyksessä kysyttiin matkustustapaa, joka muotoutui näin, vastauksia yhteensä 56 kpl: pyörä 0 %, auto 54 % 30 kpl, asuntovaunu 0 %, asuntoauto 2 % 1 kpl, juna 5 % 3 kpl, lentokone 39 % 22 kpl.

TAULUKKO 5. Matkustustapa

Pyörä	0 %
auto	54 %
asuntovaunu	0 %
asuntoauto	2 %
juna	5 %
lentokone	39 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Ulkomaan matkat lentokoneella ja kotimaan peruslomamatkailu autolla.

myös auto ja juna

Tässä olisi hyvä jos olisi voinut vastata useampaan, koska matkojakin voi olla erityyppisiä ja kulkuvälineen valintaan voi vaikuttaa moni seikka, esim. kohteen saavutettavuus. Meillä juna ja auto, tässä järjestyksessä.

Myös välillä autolla, mutta ulkomaille pääosin lentäen

Käytämme myös julkisia kulkuvälineitä.

Ulkomaan matkat lentokoneella, autolla ja junalla kotimaanmatkoja.

Kotimaanmatkoilla autolla. Yksi ulkomaanmatka on tehty lapsen kanssa lentokoneella.

Enimmäkseen kotimaassa ja autolla. Välillä myös laivamatkoja.

Riippuu kohteesta

asuntoauto tai auto

Suomessa autolla ja junalla aina kun vain mahdollista. Ulkomaille tietenkin lentokoneella tai laivalla.

lentokoneen lisäksi laivalla

Seuraavaksi kysyttiin menettääkö joku aikuisista hermonsa lähtöpäivänä. Vastauksia saatiin jokaiseen vaihtoehtoon, yhteensä 57 kpl: ei koskaan 7 % 4 kpl, harvoin 33 % 19 kpl, joskus 35 % 20 kpl, usein 16 % 9 kpl ja aina ja monta kertaa 9 % 5 kpl.

TAULUKKO 6. Hermostuneisuus

Ei koskaan	7 %
Harvoin	33 %
Joskus	35 %
Usein	16 %
Aina ja monta kerta	9 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

*Äiti, jonka vastuulla on lapsen ruokien ja kaikkien tavaroiden pakkaaminen.
Isä huolehtii vain omansa.*

Isä

Vanhempien kesken tulee monesti pientä kireyttä ja tiuskintaa, joka laukeaa yleensä kun ollaan päästy junaan tai ajettu jonkin aikaa. Lähtövalmistelut tulee usein tehtyä hieman viime tingassa, siksi tuskailu.

Seitsemännessä kysymyksessä kysyttiin joudutteko palaamaan takaisin kotiin pihalta lähdettyänne, esimerkiksi unohtuneen tavarat takia. Vastauksia kerättiin 57 kpl näin: ei koskaan 2 % 1 kpl, harvoin 51 % 29 kpl, joskus 24 % 14 kpl, usein 2 % 1 kpl ja aina ja monta kertaa 0 %.

TAULUKKO 7. Unohtaminen

ei koskaan	23 %
Harvoin	51 %
Joskus	24 %
Usein	2 %
Aina ja monta kertaa	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen.

Välillä voi huomata pihalla esim. että pipo tai aurinkolasit olisivatkin tarpeen koska sää on kylmä/aurinkoinen... Joskus tulee palattua että voisi tarkistaa onko vaikka ovi kiinni (aina on ollut).

Kun tekee pakkauslistan reilusti ennen lomaa ei mikään tavara unohdu. Rasti ruutuun kun on pakattu kyseinen tavara, helppo hyödyntää samaa listaa myös kotiin palatessa ettei hotelliin unohdu mitään.

Kahdeksas kysymys oli seuraava: miten rahoitatte matkanne? Vastauksia saatiin 56 kpl: sillä rahalla mitä kului kotonakin 29 % 16 kpl, aikaisemmin kerätyillä säästöillä 59 % 33 kpl, työstä saaduilla lomarahooilla 9 % 5 kpl, lainalla 2 % 1 kpl, luottokortilla 2 % 1 kpl ja pikavipillä 0 %.

TAULUKKO 8. Rahoittaminen

sillä rahalla mitä kului kotonakin	29 %
aikaisemmin kerätyillä säästöillä	59 %
työstä saaduilla lomarahooilla	9 %
lainalla	2 %
luottokortilla	2 %
pikavipillä	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Pidemmälle lomalle lähdetään vain jos siihen on varaa.

Vaihtelee. Tässäkin olisi useamman vaihtoehdon salliminen ollut parempi ratkaisu. Meillä: Luottokortilla tai Sillä rahalla mikä kuluu kotonakin.

Emme varsinaisesti säästä lomaa varten, mutta rahaa tulee enemmän kuin menee, joten matkusteluun on varaa.

Viimeinen valintakysymys oli, onko perheesi rentoutunut loman jälkeen? Vastaukset, 57 kpl jakaantuivat seuraavasti: täysin rentoutunut 18 % 10 kpl, osittain rentoutunut 31 % 18 kpl, mukava palata kotiin 49 % 28 kpl, korkeintaan ensi kesänä uudestaan 2% 1 kpl, ja nyt pari vuotta väliä 0% ja ei koskaan ikinä enää ennen eläkeikää 0%.

TAULUKKO 9. Rentoutuminen

rentoutunut	18 %
osittain rentoutunut	31 %
mukava palata kotiin	49 %
korkeintaan ensi kesänä uudestaan	2 %
nyt pari vuotta väliä	0 %
ei koskaan ikinä enää ennen eläkeikää	0 %

Kommentteja kysymykseen liittyen:

Kyllä lomalla aina rentoutuu, mutta rutiinien muodostuminen lomalla kestää aina pari päivää. Kotona rutiinit toimivat itsestään.

Tässäkin piti valita kahden väliltä: Mukava palata kotiin ja toisaalta Osittain rentoutunut.

Lomamatkat ovat odotettuja ja mukavia, mutta kotiinpääsy on matkan jälkeen aivan yhtä odotettua kuin itse matka.

Pienten lasten kanssa arki sujuu mukavammin omassa kodissa kuin reissussa. Silti loma tuo mukavaa vaihtelua arkeen, vaikka se loma ei aina niin rentouttavaa olekaan ;)

Vaikka lomalla on kivaa ja rentouttavaa, on silti ihana palata kotiin. Ja tämä ei mitenkään väheksy loman arvoa ja sieltä saatua lepoa. Suurinta juhlaa lomalla perheen äidille on päästä valmiiseen ruokapöytään.

Lopuksi oli mahdollisuus kertoa omin sanoin kokemuksia lasten kanssa matkustamisesta. Vastauksia tulikin ihan mukavasti. Ihan jokainen ei tähän kysymykseen halunnut vastata, mutta kuitenkin niitä kertyi yhteensä 24 kpl. Näitä voisi jaotella seuraavasti, eli haasteellista ja vähemmän haasteellista, joukkoon mahtui myös niitä, jotka oikeasti nauttivat matkasta lasten kanssa.

Matkustamisen haasteellisena kokevien ajatuksia:

Autottomana en lähtisi yksin alle 2 v kanssa useamman tunnin matkalla ellei olisi aivan pakko. Bussilla matkustamista ei voi edes ajatella ja junassa on aivan pakko päästä päästä perhehyttiin (ja lasten leikkipaikalle), jos ei halua, että koko matka juostaan (tai kävelytetään) junan käytävillä päästä päähän monen tunnin ajan. Ja, kun pitää pysähtyä niin itketään. Ruokailua ei tavallisen junan penkeillä istuen voi ajatella. Perhehytissä voi vaikka levittää pyyhkeen lattialle ja syödä piknik-tyyliin. Mutta ruokaa ei voi matkustaessa lämmittää missään. Lentokonetta en uskalla vielä harkitakaan, mutta risteilyaluksella matkustaminen on lapsen kanssa ihan mukavaa, kun on riittävän hyvä hytti. Siinäkin oman haasteensa tuo jääkaapin puute ja lapsen on vaikea nukkua matkasängyssä.

Haasteellista ja erilaista kuin ilman lasta. Pienen vilkkaan lapsen kanssa ei voi kiertää museoissa tai syödä pitkää illallista - ravintolassa istuminen voi ylipäättään olla haasteellista. Kulttuurimatkat tehdään ilman lasta jos mahdollista. Pienen lapsen kanssa kierretään pääasiallisesti kotimaassa ja

naapurimaissa lyhyitä reissuja ja valitaan myös kohteita lapselle esim. leikkipuistoja tai eläintarhoja.

Kaakoksen kautta voittoon. Yksi matkustamisen mukavimmista puolista on se kuinka mukavalta tuntuukaan olla taas kotona!

Mukava käydä välillä lomareissulla, mutta äidin näkökulmasta myös aika ressaavaa. Ja varsinkin allergisen lapsen kanssa.

välillä stressaavaa, mutta kun pääsee itse kohteeseen yleensä mukavaa.

Vähemmän haasteelliseksi kokeneiden ajatuksia:

Matkustaminen lasten kanssa on erilaista kuin aikuisten kanssa, mutta aika aikansa kutakin ja kyllä mielestäni lastenkin on hyvä nähdä maailmaa ja erilaisia kulttuureita. Matkailuun vain pitää suhtautua eri tavalla eikä tehdä etukäteen elämää suurempia suunnitelmia ja pettyä sitten, kun ne eivät toteudukaan.

Ihan jees. Automatkat välillä takkuaa pienten kanssa, mutta muuten mukavaa. Ja yleensä ajoitetaan ajelut päiväuniaikaan, että lapset nukkuis autossa, kaikille helpompaa niin.

Lasten kanssa tulee lähteä reissuun rennolla asenteella, sillä mitä tahansa voi sattua ja tapahtua. Samasta syystä vanhemmat matkaavat lasten kanssa varoitusjärjestelmä päällä, minkä takia matkailu on vain osittain rentouttavaa.

Lasten kanssa voi matkustaa miten ja mihin vain, kunhan muistaa matkustaa lasten ehdoilla; mm. riittävästi taukoja, ei mitään suorituslomia että juostaan nähtävyydeltä toiselle ja tekeminen on myös lapsille sopivaa.

Suoranaisia muistoja tuli myös, sekä niitäkin jotka oikeasti nauttivat matkustamisesta:

Mm. siskon kans matkalla, hauska temmeltää ja riehua 13 vuotiaan kans, ite 30vuotiaana. Saa luvan riehua, eikä kukaa kato kieroo, tai en tiää kattoko, e joutanu semmosii keskittyä :)

Meidän perheeseen kuuluu alle vuoden ikäinen vauva sekä 2 aikuista. Matkustaminen oli nyt kesällä todella helppoa, vauva vain rattaisiin ja menoksi. Pakkaaminen oli helppoa, vaipat vietiin mukana mutta ruoka ostettiin paikanpäältä. Oli todella ihanaa huomata miten näinkin pieni jo nautti matkustamisesta, lennot nukkui ja oli muutenkin tavallista paremmalla tuulella. Parasta oli koko perheen yhteinen aika.

Lasten kanssa helppo ja mukava matkustaa koska he todellakin nauttivat reissusta.

7.2 Johtopäätöset

Kyselytutkimuksessa tuli esiin sellaisia asioita, joista jotkin tukivat omia ajatuksiani, ja osa yllätti. Ensimmäisenä oli kysymys siitä, kuka päättää matkan kohteen, eikä se oikeastaan yllättänyt. Valtaosin päätös tehtiin joko koko perheenä tai vanhemmat yhdessä, mutta tähän vaikuttivat tietenkin luonnollisesti perheen lasten ikä. Kuitenkin joukkoon mahtui myös enemmän äitejä kuin isiä, jotka yksin päättivät matkasta.

Toisessa ja kolmannessa oli kysymys matkatavaroiden pakkaamisen vastuusta, sekä purkamisesta, mikä ei todellakaan vastauksillaan yllättänyt. Ajattelin, että pääsääntöisesti ne ovat perheen äidin kontolle jääviä asioita, siltä osin kun sitä ei tehdä perheenä yhdessä. Tosin yllätti, että yhtä ainoatakaan yksin isälle jäävää asiaa ei ollut.

Neljännessä kysymyksessä kysyttiin matkatavaroiden purkamisesta. Yllättävän moni purkaa tavaransa heti matkan päätyttyä ja jakautuminen muuten oli omasta mielestäni ennalta arvattavaa.

Viidennessä kysyttiin matkantekovälineestä. Tässä yllätti junan osuus, sekä se, että ainakin tähän kyselyyn osallistuneet eivät todellakaan ole karavaanarikansaa. Uskoisinkin, että karavaanarit ovatkin etupäässä vanhempia ihmisiä, joiden jälkikasvu ei ole enää ihan vaippaikäisiä tai taaperoita. Tämä myös tukee omaa ajatusta siitä, että en todellakaan halua lähteä lapsilauman kanssa ahtaaseen asuntoautoon, jossa ei mahdu tekemään yhtään mitään. Samalla tavalla ajattelevia ehkä kuitenkin on muitakin. Kysymyksen asettelu olisi

lisäksi pitänyt muotoilla hieman toisin. Olisin voinut tarkentaa, miten pääasiassa matkustat, ja nimenomaan kotimaassa.

Kuudes kysymys oli omasta mielestäni mielenkiintoisin. Yllättävää, että juuri tässä jakauma oli, että vastauksia tuli jokaiseen kohtaan ainoana kysymyksistä. Mielenkiintoista ja yksiselitteistä oli myös erään vastaajan lyhyt kommentti: isä. Kaiken kaikkiaan olisin juuri tähän halunnut eniten kommentteja.

Seuraavaksi oli kysymys siitä, kuinka paljon unohtuu matkatavoita ja joutuu palaamaan takaisin niitä hakemaan. Tulos oli ehkäpä odotusten mukainen, mutta olisin olettanut, että useampi olisi joutunut palaamaan takaisin.

Kahdeksannessa kysyttiin loman rahoituksesta, joka sekin oli minusta mielenkiintoisimpia kohtia. Perheet haluavat lomailla, vaikka se joillakin tarkoittaisi lainan tai luottokortin käyttöä. Tästä saisi mielenkiintoisen oman tutkimuksen, sillä onko yhteiskunta ajautunut siihen, että matkustelu kuuluu perheiden elämään, vaikka ei aina olisi niin varaakaan. Onko tarvetta näyttää muille, että me käymme lomalla, vaikka se voi tuoda jälkikäteen isoja maksuja?

Yhdeksäs kysymys oli myös sellainen, joka herätti todella mielenkiintoa. Olisinko ainoa, joka ei ole kovinkaan innoissaan koko perheen kanssa matkustelusta? Vastauksista päätellen, ihan kokonaan ei kukaan heittänyt lomailuaan odottamaan eläkeikää, vaan he matkustivat lomalle, vaikkakin kaikesta huolimatta loman paras osa tuntuu olevan kotiinpaluu. Sain kuitenkin myös joitakin kohtalotovereita. Tosin ehdottomasti suurin osa siis nautti kotiin tulosta, vaikka lomalla olisikin mukavaa ollut.

Vapaan sanan osuus oli myös erittäin mielenkiintoista luettavaa, sillä loppujen lopuksi olemme jokainen oma, ainutlaatuinen perhe, olipa koko tai koostumus millainen vain. Loppujen lopuksi lapset ovat vain hetken pieniä, ja aika vilahtaa ohitse kiitäen.

8 POHDINTA

Koko opinnäytetyöprosessi on ollut kieltämättä yhtä uuvuttavaa kuin kiukkuisena matkaan lähtökin voi olla. Pää, eli ajoneuvo ihan liian täynnä ajatuksia, joita ei millään tahdo saada laitettua järkevällä tavalla mukaan. Puhumattakaan, että ne olisivat mukana siististi ja helposti muokattavissa. Aina jotain unohtuu ja löytyy jälkeensä, vaikka asian tarkistaisi kuinka monta kertaa. Kaasu pohjassa kotiportilta matkaan, mutta postilaatikolta on saanut palata takaisin, ja usein. Mutta tälläkin ”matkalla” olisi varmasti muutama nyt oppimani konsti tepsinyt.

Tähän opinnäytetyöhön olen materiaalini etsinyt pääosin verkosta, koska yksinkertaisesti en ole päässyt kaivamaan materiaalia muualta. Uskon kuitenkin, että yhdeksän lapsen kasvattaminen on suhteellisen tärkeää, joten en antanut sen asian tulla ongelmaksi asti. Vauvan on saatava ruokansa, olipa äidillä opinnäytetyö kesken tai ei. Elämän perusasiat kuitenkin ovat aika selkeitä. Jos joku on opinnäytetyön aihetta vailla, niin siinäpä olisi yksi aihe lisää. Miten teen opinnäytetyöni mahdollisimman sujuvasti. Tosin voisihan siihenkin auttaa samat konstit: levänneenä ja ravittuna voisi sekin matka sujua paljon helpommin. Ja voihan sitä odottaa, että lapset vähän kasvaisivat.

Suurimman haasteen on tuonut ajan puute, koska vuorokauden tunnit eivät yksinkertaisesti riitä, ja kiire ja tuskastuminen on mukana yllätys, yllätys, tälläkin matkalla. Suurperheen äitinä aika on todellakin kultaakin kalliimpaa, ja itse voin todeta, että olen tyytyväinen siihen, että ylipäänsä olen saanut nämä asiat paperille saakka. Ne voivat olla siellä hajanaisesti, mutta pääasiassa kuitenkin mukana ja toivottavasti loogisesti. Voi sitä aikaa jolloin pystyi täysillä paneutumaan johonkin asiaan, vai onko sellaista ollutkaan?

Useammin kuin kerran olen kyseenalaistanut valintani, miksi juuri nyt olen itseni tähän tilanteeseen ajanut. Mutta uskon, että kun sumu hälvenee, voin nähdä, että tämä riittää minulle. Minä tein parhaani niillä resursseilla, mitä minulla juuri nyt on, kukaan ei voi minulta enempää vaatia. Vaikka myönnettäköön, että suurin vaatija olen minä itse. Aivan sama näköjään mille matkalle lähdän, olisi syytä ottaa vähän rennommin. Ja ottaa niksit käyttöön.

Tutkimusretkeni jälkeen voin kuitenkin jo itsekin ihmetellä, miksi en ole aina iloitte matkustanut lasteni kanssa. Syy siihen on ollut varmastikin liika yrittäminen, nälkäisenä ja väsyneenä toimiminen. Nyt käydessäni läpi monia helpottavia niksejä, voisin jopa harkita lasteni kanssa matkustamista. Enää ei ehkä ensimmäisenä tulekaan mieleen painajaismaiset kuvat väsyneistä matkaajista, jotka kotiin päästessään vannovat, etteivät ikinä, enää ikinä, matkusta minnekään, ainakaan lasten kanssa.

Monesti on niin, että läheltä ei näe niin hyvin kuin kaukaa. Tätä opinnäytetyöprosessia eteenpäin viedessäni olen oppinut juuri sen, että kaikki onkin siis lähtöisin omasta asenteestani ja siitä sanonnasta jossa todetaan, että hyvin suunniteltu on puoliksi tehty. Hyvin yksinkertaisilla asioilla voi saavuttaa yllättävän paljon, mutta eniten kuitenkin ratkaisee se, miten itse asiaan suhtautuu, ja se, että jossain vaiheessa oppisi myös heittäytymisen taidon.

Vaikka on erittäin tärkeää varsinkin pienten lasten kanssa ennakoida mahdollisimman paljon, voi kuitenkin joissain asioissa antaa pienelle vapaudelle tilaa aikataulussa. Jos huolehtii kaikki perusasiat matkalle lähtiessä kuntoon, voi kuitenkin matkan lähtöpisteen ja saapumispisteen välille sijoittaa pieniä virkistäviä kohteita. Näiden kohteiden ei tarvitse olla maailman ihmeellisimpiin nähtävyyksiin kuuluvia maailmanperintökohteita, vaan vaikka pieni maatilamatkailukohde, jossa lapset saavat rapsuttaa lammasta ja silittää kissoja. Väittäisin, että juuri sellaiset muistot jäävät lapsen mieliin parhaiten.

Olen joskus haaveillut myös sosionomin opinnoista ja heti mieleeni nousikin, että haluaisin jatkaa samasta aiheesta ja tehdä tutkimusta joka painottuu matkailun sosiaalisiin asenteisiin ja rahan käyttöön sosiaalisesta näkökulmasta. Samanlaisia tutkimuksia on voitu tehdä jo useitakin, mutta itse haluaisin tutkia sitä, miten perheet kokevat matkailun juuri tällä hetkellä, kun sosiaalinen paine kasvaa koko ajan siihen, että kokonaisen perheen on pystyttävä matkustamaan vähintään kerran vuodessa johonkin kaukokohteeseen kotimaan matkailun lisäksi. Vai onko tällaista painetta olemassakaan?

Yhtenä lähtökohtana voisi olla myös se, kuinka suuria taloudellisia paineita perheet joutuvat kantamaan sen takia, että on ulospäin näytettävä kuuluvansa niihin, jotka pystyvät tekemään extreme -matkoja perheenä, sekä saamaan aina vain järeisyyttämpiä kokemuksia vuosi vuoden perään ylittäen aina toiset. Vaikka väittäisin, että lapset itse nauttivat

yksinkertaisesta yhdessäolosta ja tekemisestä yhtenä perheenä ja tärkeintä on yhteiset muistot pienistä asioista. Lisäksi olisi mielenkiintoista tutkia miten sosiaalisen median paine nostaa päätään, koska onhan matkustavan perheen myös päivitettävä somessa jokainen näkemänsä ja kokemansa asia ja esiteltävä se sadoille seuraajilleen, jolloin matkan rentouttava vaikutus muttuukin hetkessä reportterin ja toimittajan työhön perheen yhdessäolon kustannuksella.

Itselleni muistui mieleen nyt jo lähes aikuisen poikani kanssa aikoinaan tekemämme yhteinen pyöräretki. Pyöräilimme kahdestaan Kannuksesta Kalajoelle, poika lastenistuimessa mukana. Pysähdyimme ensimmäisen kerran Lestijoen johonkin kosken kohtaan syömään eväitä kivelle, jolloin saimme samalla seuraa pienestä sisiliskosta. Tuo pieni otus jäi meille molemmille mieliin pysyvästi, ja sitä on monet kerrat muisteltu yhdessä.

Kaiken kaikkiaan opinnäyetyön tekeminen on ollut kaikessa vaativuudessaan myös antoisaa ja mielenkiintoista, ja nyt osaan katsoa monia asioita eri tavalla. Uskonkin, että kun seuraava matka lähestyy, pyrin noudattamaan ainakin joitakin näitä eteeni tulleita niksejä. Aion miettiä, mitä todellakin tarvitsemme, ja pakata tavarat ajoissa jo edellisenä päivänä. Itse matkapäivälle ei kannata siis jättää mitään muuta kuin syöminen ennen lähtöä. Kun perhe voi lähteä matkaan levänneenä, eikä viime hetken paniikissa, niin jo kummasti olo helpottuu. Ainakin näin uskon nyt lukemani perusteella. Kun nuo matkalaisen pahimmat viholliset, eli väsymys ja nälkä saadaan eliminoidua pois, jää jäljelle parempi ja yhteistyökykyisempi mieli. Bon voyage.

LÄHTEET

Aho, S. 1994, Matkailun vetovoimatekijät tutkimuskohteina, Oulun Yliopisto, Pohjois-Suomen tutkimuslaitos.

Discovering Finland. Matkailu ja loma Suomessa lasten kanssa. Saatavissa:
<http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/nae-koe/perheloma/> Luettu 7.10.2013

Discovering Finland. Majoitus.
 Saatavissa: <http://www.discoveringfinland.com/fi/travel/majoitus/> Luettu 16.1.2014

Facebook. Aava Resort & Spa, 55 vinkkiä lasten kanssa matkustamiseen. Saatavissa:
http://fi-fi.facebook.com/note.php?note_id=420700602636 Luettu 7.10.2013

Fernández, I. & Lahti, I-P. 2012, Lapsiperheen Matkakäsikirja, Johnny Kniga Publishing

Kalmari, H. & Kelola, K. 2009, Vastuullisen Matkailijan Käsikirja, Otava, Keuruu

Karavaanarit. Matkailuautokanta ylitti 40 000. Saatavissa:
<http://www.karavaanarit.fi/ajankohtaista/uutiset-ja-tiedotteet/?x29263=68025604> Luettu 7.10.2013

Karavaanarit. Sf-Caravan ry. Saatavissa:
<http://www.karavaanarit.fi/sf-caravan-ry/> Luettu 7.10.2013

Liikennevirasto. Henkilöliikenne. Saatavissa:
<http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/liikenneverkko/liikennejarjestelma/henkiloliikenne> Luettu 5.10.2013.

Liikennevirasto. Kanavat. Saatavissa:
http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/liikenneverkko/vesivaylat_kanavat Luettu 5.10.2013

Liikennevirasto. Tiet. Saatavissa:

<http://portal.liikennevirasto.fi/sivu/www/f/liikenneverkko/tiet> Luettu 5.10.2013

Louhenjoki-Schulman, P. & Hedenström, K. 2003, Finland, A Cultural Guide, Vammala

MEK. Matkailukohteiden kävijämäärät 2007. Saatavissa:

<http://www.mek.fi/studies/matkailukohteiden-kavijamaarat-2007/> Luettu 4.10.2013

Norden. Tietoa Suomesta. Saatavissa:

<http://www.norden.org/fi/tietoa-pohjoismaista/pohjoismaat-sekae-ahvenanmaa-faersaaret-ja-groenlanti/tietoa-suomesta> Luettu 5.10.2013

Norum, R. & Proctor, J. 2010 The Rough Guide to Finland, Rough Guides

Raivio, J. 2013, Kotimaan lentoliikenteen matkustajamäärät romahtivat. Www-julkaisu. Saatavissa:

<http://suomenkuvalehti.fi/jutut/kotimaa/kotimaan-lentoliikenteen-matkustajamaarat-romahtavat> Luettu 6.10.2013

Rantala, R. & Milonoff, T. 2013 Madventures, Uusi kansainvälisen Seikkailijan Opas, Johnny Kniga Publishing

Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Yläne, S. & Paavilainen, E. 2011. Tutkimuksen voimasanat, WSOYPro

Taloussanomat. Nämä maat ovat turvallisia matkustaa

Saatavissa: <http://www.taloussanomat.fi/harrastukset/2010/04/21/nama-maat-ovat-turvallisia-matkustaa/20105594/139> Luettu 2.1.2014

Terve-lehti. Turvallinen kesä lapsille 6 vinkkiä. Saatavissa:

<http://www.terve.fi/leikki-ika/turvallinen-kesa-lapsille-6-vinkkia> Luettu 6.10.2013

Terve-lehti. 9 vinkkiä edulliseen perhelomaan. Saatavissa:

<http://www.terve.fi/vanhemmuus-ja-kasvatus/9-vinkkia-edulliseen-perhelomaan>

Luettu

7.10.2013

Tilastokeskus. Tilastokeskuksen PX-Web-tietokannat. Saatavissa:

http://193.166.171.75/Database/StatFin/Lii/mkan/mkan_fi.asp Luettu 7.10.2013

Trafi. Ilmailu. Saatavissa:

<http://www.trafi.fi/ilmailu> Luettu 4.10.2013

Trafi. Rautatiet. Saatavissa:

<http://www.trafi.fi/rautatiet> Luettu 5.10.2013

Trafi. Tieliikenne. Saatavissa:

<http://www.trafi.fi/tieliikenne> Luettu 5.10.2013

Ulkoasianministeriö.

Saatavissa: <http://formin.finland.fi/public/default.aspx?nodeid=15733&contentlan=1&culture=fi-FI> Luettu: 16.1.2014

Vauva-lehti. Keskustelufoorumi. Saatavissa:

http://www.vauva.fi/keskustelu/985405/ketju/miten_rahaa_lomaan_aloin_just_ynnailla
Luettu 6.10.2013

VR-konserni. Historia. Saatavissa:

http://www.vr-konserni.fi/fi/index/vr_konserni_2/historia.html Luettu 5.10.2013

YLE. Kolme väärää myyttiä lapsen kanssa matkustamisesta. Saatavissa:

<http://olotila.yle.fi/perhe/harrasta-yhdessa/kolme-vaaraa-myyttia-lapsen-kanssa-matkustamisesta> Luettu 7.10.2013

Kyselylomake lapsiperheille

1. Kuka päättää perheenne lomakohteen?

- ☐ lapset yksin
- ☐ koko perhe yhdessä
- ☐ vanhemmat yhdessä
- ☐ äiti yksin
- ☐ isä yksin
- ☐ ei tarvitse päättää kun aina sama kohde jonka voisi jo vihdoin vaihtaa

Vapaaehtoinen kommentti

2. Kuka huolehtii koko perheen matkatavaroiden pakkaamisesta pääsääntöisesti?

- ☐ kaikki yhdessä
- ☐ vanhemmat yhdessä
- ☐ äiti yksin
- ☐ isä yksin
- ☐ mummo tai naapuri
- ☐ kaikki ostetaan kohteesta

Vapaaehtoinen kommentti

3. Kuka purkaa matkatavarat matkan päätyttyä?

- ☐ kaikki yhdessä
- ☐ vanhemmat yhdessä
- ☐ äiti yksin
- ☐ isä yksin
- ☐ mummo tai naapuri
- ☐ niitä ei pureta ennen seuraavaa reissua

Vapaaehtoinen kommentti

4. Kuinka nopeasti kaikki matkatavarat on purettu kotona?

- ☐ samana päivänä
- ☐ seuraavana päivänä
- ☐ viikon kuluessa
- ☐ kahden viikon kuluessa
- ☐ kuukauden kuluessa
- ☐ ai, nekö siellä haisee?

Vapaaehtoinen kommentti

5. Miten matkustatte?

- ☐ pyörä
- ☐ auto
- ☐ asuntovaunu
- ☐ asuntoauto
- ☐ juna
- ☐ lentokone

Vapaaehtoinen kommentti

6. Menettääkö joku aikuisista hermonsä lähtöpäivänä?

- ☐ ei koskaan
- ☐ harvoin
- ☐ joskus
- ☐ usein
- ☐ aina ja monta kertaa

Vapaaehtoinen kommentti

7. Joudutteko palaamaan takaisin kotiin pihalta lähdettyänne, esimerkiksi unohtuneen tavarän takia?

- ☐ ei koskaan
- ☐ harvoin
- ☐ joskus
- ☐ usein
- ☐ aina ja monta kertaa.

Vapaaehtoinen kommentti

8. Miten rahoitatte matkanne?

- ☐ sillä rahalla mitä kuluksi kotonakin
- ☐ aikaisemmin kerätyillä säästöillä
- ☐ työstä saaduilla lomaraholla
- ☐ lainalla
- ☐ luottokortilla
- ☐ pikavipillä

Vapaaehtoinen kommentti

9. Onko perheesi rentoutunut loman jälkeen?

- ☐ täysin rentoutunut
- ☐ osittain rentoutunut
- ☐ mukava palata kotiin
- ☐ korkeintaan ensi kesänä uudestaan
- ☐ nyt pari vuotta väliä
- ☐ ei koskaan ikinä enää ennen eläkeikää

Vapaaehtoinen kommentti

10. Kerro omin sanoin kokemuksiasi lasten kanssa matkustamisesta vaikkapa vain muutamalla sanalla.